

venci: č. gg. Režek, Pakiž, Žagar, Kraker), 80 cerkvá in 64 misijonskih postaj, 20 župnih šol (vanje hodi 5500 otrok), 2 sirotišnici, 2 obrtni šoli za Indijane, 4 bolnišnice itd. To je velik napredek v njegovem času, če še pomislimo, da se večina prebivavcev na teh krajih živi od rudnikov. Rudar pa je danes tukaj, jutri tam — vsaj v Ameriki. Rudar pa tudi ni navadno preveč vzgleden katoličan, če je te ali one narodnosti. Pijača in nemoralnost ga tlačita.

Trajen spomin si je postavil Vertin s krasno stolnico sv. Petra v mestu Marquetteu. Ponosno stoji ob griču, že od daleč jo zagledaš z jezera Michiganskega. Sezidal jo je blagi rajnik skoraj čisto iz svojega denarja, ki sta mu ga zapustila roditelja. Stala je 100.000 dolarjev ter je tudi brez dolga. Dvojne pomembe pa je za vsako verno slovensko srce, zakaj pod njo je sezidana grobnica, katera hrani zemske ostanke nesmrtnega Baraga, sedaj pa poleg njega tudi truplo Vertinovo.

O Vertinu je pisal nemški tednik „Excelsior“: „K razvitku vladikovine je pripomogla v obilici skoraj neomejena radodarnost in dobrota višjega pastirja, ki je n. pr. iz svojega žepa sezidal prekrasno stolnico sv. Petra in nikdar ni pozabil pomagati pri zidavi cerkvá, šol in dobrodelnih zavodov. Ob kratkem, I. Vertin ima navzlic velikim oviram velikih zaslug za cerkev in pravico do častnega spomina. Poplačaj mu Oni, kateremu je žrtvoval vse.“

Resnične so tudi te-le besede, zapisane njemu v spomin: „Kadarkoli ga je kdo kaj poprosil, vedno je rad po moči in previdnosti pomagal, da ni vedela leвица, kaj je storila desnica. Sicer pa so najzgovornejše priče njegove usmiljenosti in delavnosti: obilne šole, sirotišnice in bolnice.“ Sam bi si upal pa še pridejati: „dober vzgled duhovščine“.

Pogreb je bil veličasten. Pred pogrebom je bila stolnica celo jutro polna ljudstva, molečega ob mrtvaškem odru. To je bilo 3. sušca. Ob deseti uri je začel sv. daritev nadvladika Fr. Katzer. Govor je imel g. Messmer. Izmed slovenskih cerkvenih dostojanstvenikov so sem prihiteli mil. g. J. Trobec, gg. gen vikarja in upravitelja J. Buh in J. Stariha. Ljudij se je vse gnetlo. Duhovniki smo rajnika še spremili h grobnici, potem pa smo se razšli. Želel sem videti grob Baragov, in želja se mi je izpolnila. V prostrani grobnici je šest dolbin. V spodnji desni dolbini je zazidana rakev Baragova. Solza hvaležnosti se mi je udrla — gorka želja pa me je obšla, da bi še kdaj maševal nad svetinjami Baragovimi.

Med drugimi škofi smo videli pri pogrebu tudi še sivega starčka g. Ign. Mraka. Bil je videti še

ves čvrst. Po č. g. J. Krakerju sem zvedel to-le iz njegovega življenja, kakor je gospod sam pravil:

Rodil se je v Poljanah na Kranjskem 26. vinotoka l. 1810. Izšolal se je na Kranjskem in je bil posvečen l. 1837. Nato je bil dve leti domači učitelj pri obitelji barona Birqet de Cesenatico, zato je preživel pol leta na Laškem. Dve leti je bil duhovni pomočnik v Ribnici, tri pa v Slavini. On in častiti g. Skopec sta šla l. 1845. za Baragom v Ameriko. Skopec je ostal v državi Ohio, Mrak pa je šel v Michigan, v Cross Village, kjer se je priučil čipevščini in je tam deloval devet let med Indijani. Sevé, tedaj je bil Michigan pustina, kjer si redkokrat videl belega človeka. Nato je Mrak deloval v mestu Eagle Town, Mich., od koder je šel za višjega pastirja v Marquette po smrti Baragovi, l. 1869. L. 1879 se je odpovedal radi velikih težkoč. Nato se je vrnil k svojim ljubljnim Indijanom, kjer je ostal še deset let. Od tedaj je domači duhovnik pri sestrah v marquetteski bolnišnici — dober in trden starček. — Toliko iz njegovih ust. *Fr. Kerše.*

Glasba.

Album slovenskih napevov. (Album de chants nationaux slovénes.) 50 slovenskih narodnih napevov za klavir priredil Fran Gerbić. Cena 1 gld. 50 kr. Založil L. Schwentner v Ljubljani. — Narodne pesmi se zadnji čas prirejajo na razne načine: za zbere in za instrumentalne točke. Ta zbirka je še najbolj podobna znani Kubovi izdaji v „Slovanstvu ve svých zpěvech“. A ona je bolj strokovnjaško folkloriško delo, Gerbićeva zbirka pa bolj zabavno-salonska in obsega petdeset izbranih, boljših napevov za jeden glas s spremljevanjem glasovirja. Kot zbirko, ki naj služi le v glasbeno zabavo, ima po jedno kitico. Običajne predigre je gospod prireditelj opustil. Spremljanje je čisto preprosto in lahko, sploh je vsa zbirka prirejena za najširše igrajoče občinstvo. V harmonizaciji se drži prireditelj skoro vseskozi navadnih narodnih akordov, glasovirskemu slogu se je uklonil v drobljenju akordov in v navadnih okraskih. Ker se ti napevi sploh smejo šteti med boljše narodne napeve, in ker je gospod prireditelj k sklepu privzel še nekaj prvotno umetnih, sedaj ponarodelih napevov v prikupljivi in oglajeni obliki, smemo zbirko igravcem na glasovirju priporočati. Prav gotovo je ta zbirka boljša od mnogih nemških, tudi pri nas razširjenih zbirk raznih narodnih napevov. *E. L.*